

NORGES OFFISERSFORBUND

Vår saksbehandler:
Tor Egil Vangstad

Vår referanse:
NOF-TEV-16-07

Sted, dato
Rygge flystasjon, 05.07.2016

Kopi til:
Leder NOF avd. Kjevik
Nestleder NOF

Tidligere referanse:
[xxx]

Tidligere dato
[Sted], 05.07.2016

Til

Kopi til

Forsvarsministeren

Utenriks- og forsvarskomiteen

Internt

Intern kopi til

Anmodning om å ta Luftforsvarets Skolesenter Kjevik ut av LTP inntil desentralisert utdanning er utredet og evaluert.

1 Bakgrunn

Langtidsplan for forsvarssektoren (LTP) beskriver at Luftforsvaret har behov for en ny innretning i utdanningen grunnet innføring av F-35. I forslaget foreslås Luftforsvarets befalsskole (LBSK) og staben til Luftforsvarets tekniske skolesenter (LTSK) flyttet til Værnes.

1.1 Forutsetning

LTP sier i pkt. 6.1.4 at «Regjeringen anbefaler å flytte hele staben ved Luftforsvarets tekniske skolesenter...» Vi forutsetter at dette er en skrivefeil, og at Regjeringen her mener staben til Luftforsvarets Skolesenter Kjevik (LSK), som er den overordnede organisasjonen over både LTSK og LBSK.

2 Hovedbudskap

Flytting av LSK til Værnes bør stilles i bero inntil den desentraliserte utdanningsmodellen for teknisk bransje i Luftforsvaret er implementert og evaluert. At Luftforsvaret i sin helhet skal kunne basere teknisk utdanning på ferdig sivil kompetanse (flyfaglinjene på videregående skole) er så ambisiøst at det krever erfaring med at det lar seg realisere før man iverksetter flyttingen. Desentralisert utdanning der skolevirksomhet samlokaliseres med operativ styrkeproduksjon er ikke en anbefalt løsning, både basert på 3 ulike utredninger i Luftforsvaret og Hærens reversering av den desentraliserte utdanningsmodellen for Hærens befalsskole.

3 Drøfting

Foranledningen til ny innretning av utdanning er tidligere beskrevet i Prop. 73 S samt Forsvarssjefens fagmilitære råd 2015 (FMR). I utarbeidelsen av FMR anbefalte Forsvarssjefen at LSK skulle legges ned. Dette videreføres i LTP av Forsvarsministeren. Forskjellen mellom FMR og LTP er derimot at FMR beskriver en flytting av all aktivitet ved skolesenteret til ny lokasjon. LTP beskriver derimot en **desentralisering** av skolesenteret.

ADRESSE Møllergt. 10
0179 Oslo
e-mail: post@nof.no

SENTRALBORD 982 83 310
SIV. FAX 23 06 15 77
MIL. TLF 0510 5300

ORGNR 872 04 938
KONTONR 9001 07 08817
WEB www.nof.no

I sin kommentar til LTP skriver Forsvarssjefen:

«Min anbefaling var å vente med strukturelle endringer inntil Forsvaret har implementert ny militær ordning og erfaringer med denne var kartlagt. Regjeringen anbefaler imidlertid en omfattende omlegging av utdanningssystemet uten at erfaringer av ny militær ordning foreligger og tilsynelatende uten at konsekvensen av løsningen er grundig vurdert. Jeg er bekymret for at manglende konsekvensvurderinger kan bidra til et vel optimistisk innsparingspotensial innen utdanning.»

I forarbeidet til FMR ble det utarbeidet en del økonomiske modeller på kostnader forbundet med flytting. Disse har fagforeningene ved LSK diskutert med lokale, regionale og sentrale politikere inkludert statssekretæren i Forsvarsdepartementet. Forsvarsministeren har avvist disse tallene som "noe Kjevikfakta¹ må stå for". Det presiseres at fagforeningene ved Kjevikfakta ikke har utarbeidet tallmateriale. Tallene er hentet i dokumenter som er brukt i utarbeidelse av FMR. Disse tall er begrunnet i materiale, utarbeidet av fagforeningene ved Kjevikfakta, som er fremsendt departementet. Prosessen rundt FMR opplevdes å være svært lukket. Tilgangen til informasjon var svært begrenset, noe som vanskeliggjorde innhenting og kontroll av informasjon og tallmaterialet. Til tross for at Forsvarsministeren påberoper at det har vært en åpen og inkluderende prosess, oppleves det motsatte blant de tillitsvalgte ved LSK, både i forkant og under utarbeidelsen av LTP.

Etter fremleggelsen av LTP er NOF skeptisk til tallmaterialet som er fremlagt. **I direkte flytteutgifter er tallene nedjustert fra 809 millioner til 270 millioner. I tillegg er antatt årlig inntjeningspotensial ved en flytting økt fra 3 millioner i FMR til 35 millioner i LTP.** I etterkant har man fått bekreftet av departementet at flytteutgifter i LTP kun tar for seg den første perioden på fire år. Videre utgifter for påfølgende fireårs periode er beregnet til 450 millioner av departementet. I LTP er heller ikke etterslepet på vedlikehold av eiendommer, bygg og anlegg (EBA) synliggjort. Denne sum alene representerer en utgift på 1.150 millioner kroner for Værnes. Om Forsvarsministeren bevisst underrapporterer utgifter ved Værnes Garnison og overbudsjetterer ved Kjevik er for oss uvisst. Faktum er at man i kalkulasjonene beskriver et fireårsperspektiv på flytteutgifter, men benytter et 20-årsperspektiv på utgifter ved videre drift på Kjevik. Dette gir et uredelig og misvisende kostnadsbilde.

NOF bemerker også påstanden om at det er begrenset utbyggelsesmulighet på Kjevik. Kjevik har de siste 20 år sanert anslagsvis 15 bygg, hvor man umiddelbart kan sette opp ny infrastruktur. I tillegg er det tilgjengelig over 700 mål tomt som delvis er flatmark og delvis kupert terreng. Det kuperne terrenget benyttes som manøverområde. Siden befalsskolen og staben for skolesenteret skal flytte innen 2018, antar NOF at den tekniske skolen legges ned på sikt. Instruktørene vil da legges til de operative enhetene i Luftforsvaret, men organisatorisk være underlagt skolesenteret. Dette er en videreføring av mulighetene beskrevet i Prop. 73 S. NOF erkjenner at en slik løsning vil redusere behovet for EBA på Værnes, men vil derimot øke behovet for EBA på de andre basene. Det synes derfor som om man skjuler noe av utgiftene til utdanning i Prop. 151 S.

Videre synes det som grunnutdanning er tatt ut av porteføljen til fremtidig utdanning. Dette personellet skal iht. LTP hentes fra de sivile flyfagskolene. Dette blir en tilnærming som blir for enkel. Løsningen ansees å være utilstrekkelig, da kun 1/6 av disse elevene tradisjonelt har vært interessert og blitt funnet gode nok iht. sesjonskrav i Forsvaret. Man vil da få en manko på ca. 30 teknikere pr. år som skal utdannes. Videre har de sivile skolene lavere nivå for å bestå utdanningen enn hva Luftforsvaret har.

Nødvendigheten å samle utdanning er ett av hovedmålene i både FMR og LTP. Dette for å oppnå synergier i utdanningsmiljøet samt oppnå stordriftsfordeler. Stordriftsfordeler oppnås allerede i Forsvaret ved ramme- og innkjøpsavtaler. Det synes derfor merkelig at man velger en utdanningsordning som tar til orde

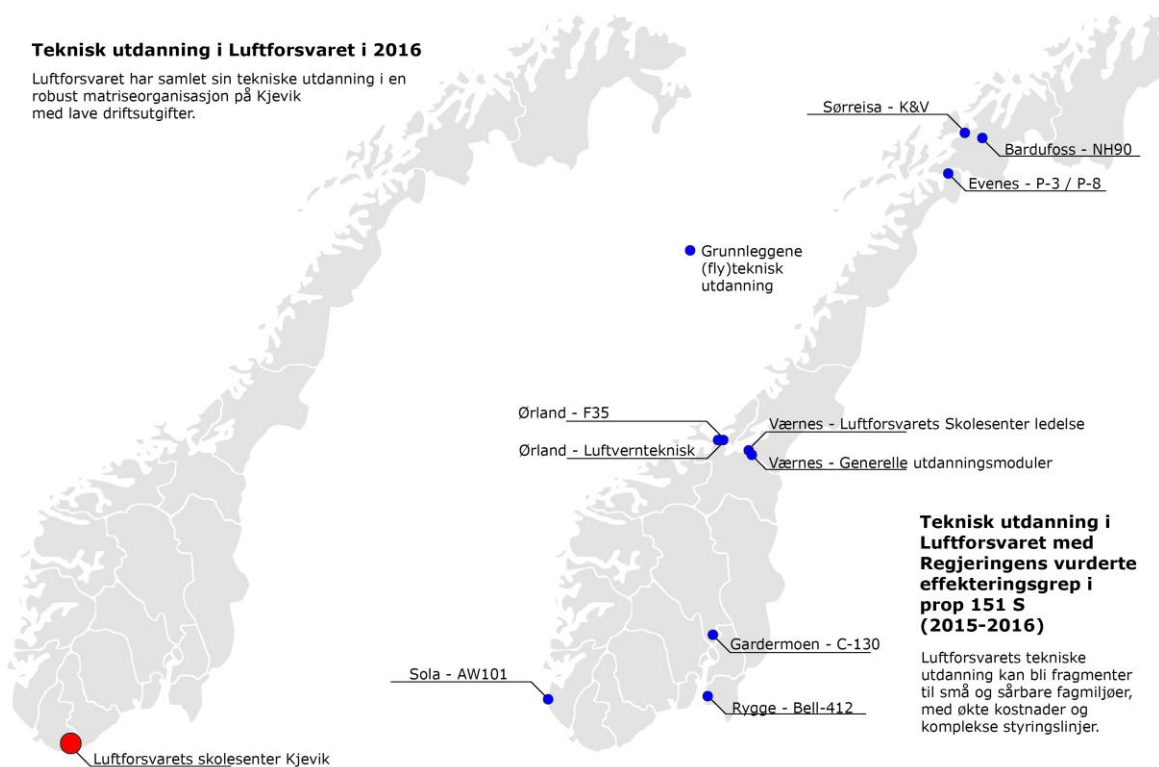
---

¹ Kjevikfakta: Ad hoc interessegruppe på tvers av fagforeningene ved Luftforsvarets skolesenter Kjevik.

for å fragmentere den tekniske utdanningen, når hele hensikten er å samle denne. En slik ordning vil øke behovet for antall instruktører, som igjen blir en kostnadsdriver. Dette begrunnes med at et samlet skolesenter vil kunne benytte instruktørene i en matriseorganisasjon. Videre vil utdanningen bli meget sårbar, eksempelvis ved tilfeller av sykdom eller annet fravær som medfører at instruktøren ikke kan avholde sin undervisning. Sammenlignbare skoler i utlandet som Canada, Nederland, Sverige og Danmark samt den norske Hæren har gått bort fra utdanning ved operative enheter, og samlet dette i større skolesentre, som på Kjevik. Det har vist seg at ved å ha utdanning ved operative enheter, vil skoleaktiviteten være skadelidende når det blir et oppdukkende operativt behov. En annen erfaring man har gjort er at man benytter det personellet med lavest kompetanse for å trene opp nytt personell. Dette medfører at man får en negativ spiral på nivået til utdanningen. Også i Luftforsvaret har ordning med utdanning på operativ avdeling blitt forsøkt, da ved innfasing av F-16. Dette ble raskt overført til et samlet skolesenter på Kjevik på 1980-tallet grunnet dårlige erfaringer med å ha skoledrift sammen med operative avdelinger. Denne modellen er altså prøvd og forkastet, grunnet dårlige erfaringer.

Da personellet ved skolesenteret er matriseorganisert mht. utdanning, medfører dette at man kostnadsfritt kan drive grunnutdanning på flyfag. Matriseorganisasjonen ved et felles skolesenter vil kunne benytte instruktørens ferdigheter på tvers av våpensystemene. Ved en desentralisert utdanningsløsning vil denne muligheten opphøre.

NOF har i samtaler med ledelsen ved LSK fått bekreftet at det foreløpig ikke er gitt noen signal at utdanningskonseptet er endret for Luftforsvaret. **Det synes da prematurlt og risikobetonet å tvinge gjennom en endring som hverken er klargjort eller risikovurdert. Dette faktum understrekes også av Forsvarssjefen i Prop. 151 S.**

Figur 1: Effektivisering av den tekniske utdanning i Luftforsvaret med Forsvarsministerens forslag til LTP.

4 Konklusjon

NOF mener at konsekvensene ved en prematur flytting av skoleaktiviteten er forbundet med stor risiko for dårligere kvalitet, fordyring og i verste fall stans i utdanningen. De økonomiske kostnadene synes å være underbudsjettet. NOF ber om at Forsvarsministeren lytter til Forsvarssjefens anbefaling og tar skolene ut av Prop. 151 S. Flytting kan vurderes når ny innretting for utdanning er utprøvd og evaluert ifm. innføring av F-35 ved Ørland hovedflystasjon.

NOF krever tilsendt all relevant dokumentasjon som har ført til forslaget i Prop. 151 S som omhandler utdanning i Luftforsvaret. Dette innbefatter også eventuelle organisatoriske endringer på skolene som følge av LTP. NOF ber om en redegjørelse for hvilken del av utdanningsvirksomheten som ikke tas med videre i fremtiden, og hvilket personell dette vil berøre.

Luftforsvarets skolesenter Kjevik representerer ekspertisen for utdanning og rekruttering til Luftforsvaret. For de tillitsvalgte ved LSK oppleves det som frustrerende at Forsvarsministeren gjennom departementet ikke rådfører seg med skolesenteret ved innføring av et nytt utdanningskonsept i Luftforsvaret.

Med vennlig hilsen

Tor Egil Vangstad

Hovedtillitsvalgt i Luftforsvaret

Norges offisersforbund